वंशपत्र पु० वंशस्य पत्रमिव पत्रमस्य । १नखनामके तृणे राजनि० । ६त० । २वंशदले न० । कर्म तत्रैव । ३नाडी-हिङ्गौ स्त्री राजनि० गौरा० ङीष् ।

वंशपत्रपतित न० सप्तदशाक्षरपादके छन्दोभेदे । "दिङ्नभि वंशपत्रपतितं भरनभनगैः" छन्दो० ।

वंशपीत पु० वंशस्तत्पत्रमिव पीतः । कर्णगुग्गुलौ राजनि० ।

वंशपुष्पा स्त्री वंशस्य पुष्पमिव पुष्पमस्याः । सहदेवीलतायाम् राजनि० ।

वंशपूरक न० वंशस्येव पूरकं यस्य । इक्षुमूले राजनि० ।

वंशरो(लो)चना स्त्री वंशेषु रोचते रुच-ल्यु वा रस्य लः । वंशपर्वस्थिते श्वेतवर्णे कर्पूराकारे द्रव्ये । (वंशलोचन) । "वंशजा ढंकणी दृष्टा वल्या स्वादी च शीतला । तच्छाकाश्वज्वरश्वासक्षयपित्तास्रकासजाः । हरेत् कुष्ठं व्रणं पाण्डुं क्षयवातक्रकूलितं भावप्र० ।

वंशशर्करा स्त्री वंशस्य शर्करेव । (वंशलोचन) पदार्थे राजनि० । [हेमच० ।

वंशशलाका स्त्री० वंशस्य शलाकेव कठिनत्वात् । वीरणमूले

वंशस्तनित न० । द्वादशाक्षरपादके वंशस्थविलापरपर्याये छन्दोभेदे शब्द्र० । [वंशस्थविलं जतौ जरौ" छन्दो०

वंशस्थिल न० । द्वादशाक्षरपादके छन्दोभेदे । "वदन्ति वंशाग्र न० वंशस्य अग्रं मुखम् । वंशाङ्कुरे (कोँड़)राजनि०

वंशाङ्कुर पु० ६त० । (कोँड़) इति ख्याते पदार्थे राजनि०

वंशिक न० वंशोऽस्त्यस्य ठन् वंश इव वा कन् । १अगुरुचन्दने अमरः २वंश्यां स्त्री शब्द्र० टाप् ।

वंशीधर पु० वंशीं वंशवाद्यभेदं धरति धृ-अच् । श्रीकृष्णे

वंश्य त्रि० वंशे सत्कुले जातः यत् । सत्कुलजाते ।

वक्क कौटिल्ये भ्वा० अक० सेट् इदित् । वक्कते अवक्किष्ट ।

वक्क पुंस्त्री० वक्कि-अच् पृषो० नलोपः । स्वनामख्याते विहगे अमरः स्त्रियां ङीष् । २स्वनामख्याते पुष्पवृक्षे "अगस्तिकुसुमं शीतं चातुर्थकनिवारकम् । नक्तान्ध्यनाशनं तिक्तं कषायं कटुपाकि च । पीनसश्लेष्मपित्तघ्नं वातघ्नं रुचिभिर्मतम्" भावप्र० । ३औषधादिपाचनयन्त्रभेदे "जलकच्छपपाताङ्गोलाभूधरवालुकाः । वकाद्या यन्त्रभेदाः स्युर्यन्त्र न्याद्याच मूषिकाः" शब्द्र० । अस्य लक्षणं यथा "दीर्घकण्ठकाचकुप्या भिन्नयेत् स्वल्पभाण्डकम् । तिर्यक् कृत्वा पचेत् चुल्ल्यां वकयन्त्रमिति स्मृतम् ।" वैद्यकम् । ४कुबेरे ५रावणभेदे मेदि० यो भीमेन हतः भा० व० १४ अ० । श्रीकृष्णेन हते दैत्यभेदे च भाग० १०।११ अ० ।

वकजित् पु० वकं जितवान् जि-क्विप् ६त० । १श्रीकृष्णे २भीमसेने च वकान्तकाद्योऽप्यत्र ।

वकधूप पु० वक इव शुभ्रो धूपः । बकधूपे अमरः ।

वकपञ्चक न० । कार्त्तिकशुक्लपक्षस्यैकादश्यादितिथिपञ्चके । तत्र मत्स्याद्यवकैरपि मत्स्यत्यागेन व्रताचरणात् तथात्वम्

वकपुष्प पु० वक इव कुटजं पुष्पमस्य । स्वनामख्याते पुष्पवृक्षे शब्द्र० ।

वकवृत्ति पु० वकस्येव स्वार्थपरा वृत्तिश्चेष्टा यस्य । "अवांगदृष्टिर्नैकृतिकः स्वार्थसाधनतत्परः । शठो मिथ्याविनीतश्च वकवृत्तिरुदाहृतः" इत्युक्तलक्षणे परःस्वके जने ।

वकव्रतधर पु० वक इव व्रतं धारयति धृ-अच् । "अधोदृष्टिर्नैकृतिकः स्वार्थसाधनतत्परः । शठो मिथ्याविनीतश्च वकव्रतधरो द्विजः" इत्युक्ते स्वार्थसाधनतत्परे वञ्चके विप्रादौ । [व्रतधरे ।

वकव्रतिन्(क) पु० वकव्रत+अस्त्यर्थे इनि ठन् वा । वक-

वकुल पु० वकि-कुलच् नलोपः । १स्वनामख्याते पुष्पवृक्षे अमरः । २कटुकायां स्त्री राजनि० टाप् । काकोल्यां ङीष् पृषो० । वकुलोऽपि वकुले पु० ।

"वकुलो मधुगन्धश्च सिंहकेसरकस्तथा । वकुलस्तुवरोऽतुण्डः कटुः पाके रसे गुरुः । कफपित्तविषश्वित्रकृमिदन्तगदापहः" भावप्र० । अस्य योऽग्रादिमिच्छन्त्यन्ये ।

वक्क गतौ भ्वा० आत्म० अक० सेट् । वक्कते अवक्किष्ट ।

वक्तव्य त्रि० वच-तव्य । १कुत्सिते २हीने ३दुष्टे च मेदि० "दिवा वक्तव्यता वाचे" स्मृतिः । ४कथनीये च । भावे त्र । ५कथने ६दूषणे च न० ।

वक्तृ त्रि० उचितं वक्ति वच-तृच् । १उचितवक्तरि अमरः स्त्रियां ङीप् । २परिभाषिते पु० मेदि० ।

वक्त्र न० वक्त्रऽनेन वच-करणे ष्ट्रन् । १मुखे अमरः । २तगरमूले शब्द्र० । ३वसनभेदे मेदि० । वक्त्रं "नाद्याक्षरो ज्ञातमध्येयोऽतद्भुभि ख्यातम्" छ० र० उक्ते ४छन्दोभेदे च ।

वक्त्रभेदिन् पु० वक्त्रं भिनत्ति भिद्-णिनि । १तिक्तरसे हेमच० । २मुखविदारके त्रि० स्त्रियां ङीप् ।

वक्त्रवास पु० वक्त्रं वासयति सुरभीकरोति वासि-अच् उप० स० । १नागरङ्गे हेमच० । ६त० २मुखगन्धे पु० ।

वक्त्रशोधिन् पु० वक्त्रं शोधयति शुध-णिच्-णिनि । १जम्बीरे २मुखशोधके ताम्बूलादौ त्रि० स्त्रियां ङीप् ।